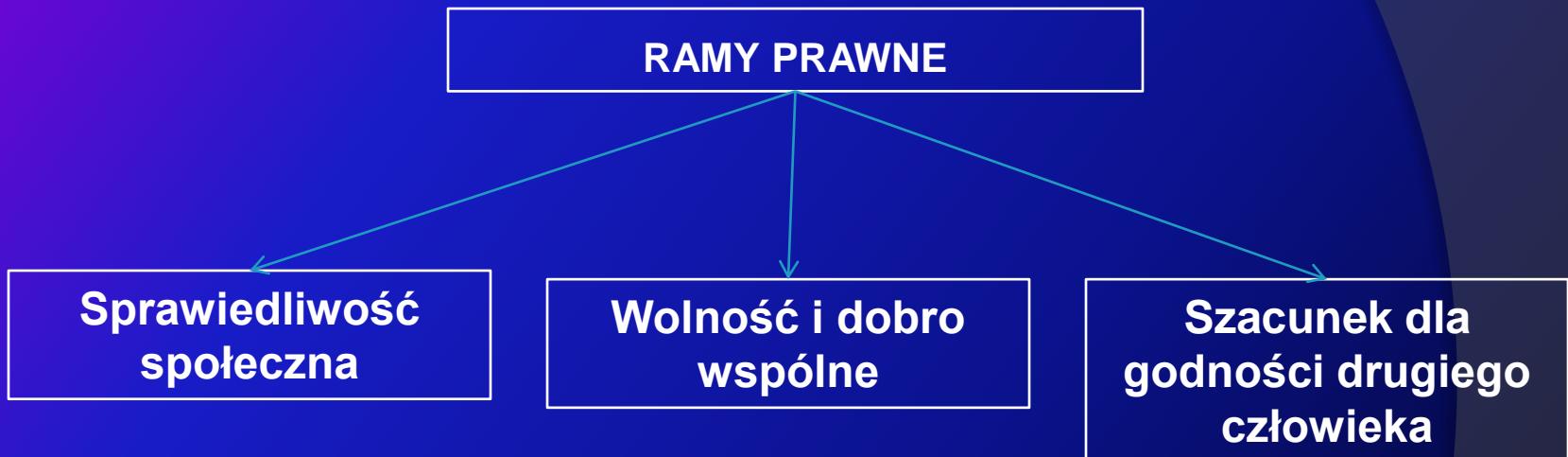

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa 2012, s. 4.

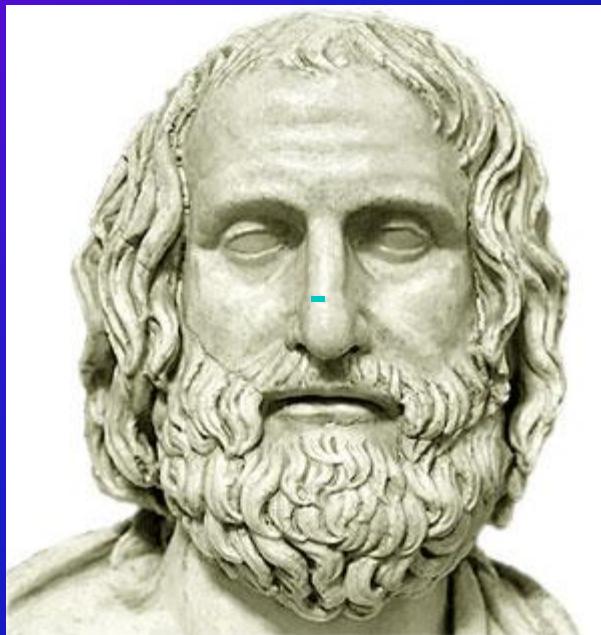
PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 4.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Protagoras z Abdery

„Człowiek jest miarą wszystkich rzeczy”.

Ustrój społeczny jest wyłącznie wytworem ludzkiego intelektu, zaś prawo które jest tworzone przez władców w oparciu o ten intelekt nie może odrzucać idei sprawiedliwości (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 4-5).

Fot. Świat antyczny.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Kodeks Justyniana - strona tytułowa

Fot. Wikipedia.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Konstytucja 3 maja - strona tytułowa

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

OBOWIĄZUJĄCE W POLSCE KODEKSY

- 1) *Kodeks postępowania administracyjnego*
- 2) *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*
- 3) *Kodeks cywilny*
- 4) *Kodeks postępowania cywilnego*
- 5) *Kodeks wykroczeń*
- 6) *Kodeks pracy*
- 7) *Kodeks karny*
- 8) *Kodeks postępowania karnego*
- 9) *Kodeks karny wykonawczy*
- 10) *Kodeks karny skarbowy*
- 11) *Kodeks spółek handlowych*
- 12) *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*
- 13) *Kodeks morski*
- 14) *Kodeks wyborczy*
- 15) *Unijny Kodeks Celny*
- 16) *Wspólnotowy Kodeks Wizowy*

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

GŁÓWNE KONCEPCJE PRAWA

KONCEPCJA PRAWNONATURALNA

POZYTYWIZM PRAWNICZY

KONCEPCJA REALISTYCZNA

KONCEPCJA HERMENEUTYCZNA

KONCEPCJA ARGUMENTACYJNA

KONCEPCJA KOMUNIKACYJNA

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

KONCEPCJA PRAWNONATURALNA

- **Prawo pozytywne nie jest wyłącznym oraz najwyższym wzorem zachowań, zaś ludzkie postępowanie dotyczy nie tylko ustanowionych przez człowieka, lecz również przez absolutny autorytet i normy te dają się wywieść z przyjętych przez ten autorytet ocen**
(T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 6-8).

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

POZYTYWIZM PRAWNICZY

- Prawo obejmuje tylko i wyłącznie te normy, które zostały ważnie ustanowione i uznane przez kompetentny organ władzy publicznej oraz są chronione przez państwo za pomocą środków przymusu (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 8-11).

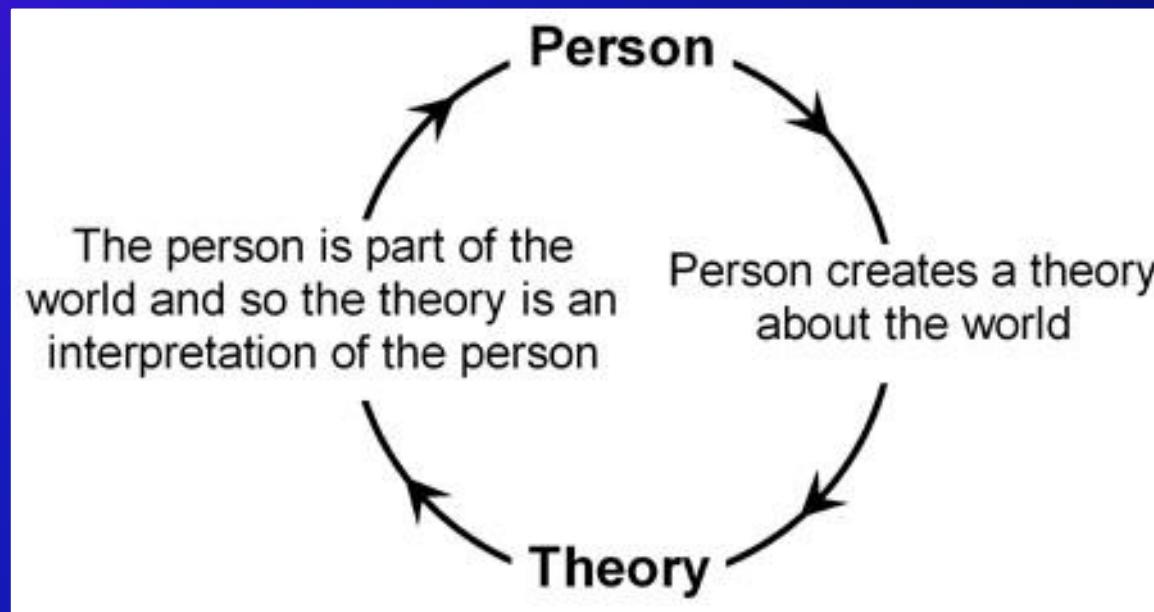
PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

KONCEPCJA REALISTYCZNA

- **Prawo to zespół faktów społecznych lub psychicznych, związanych ze stanowieniem, obowiązywaniem i stosowaniem norm prawnych** (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 11-13).

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

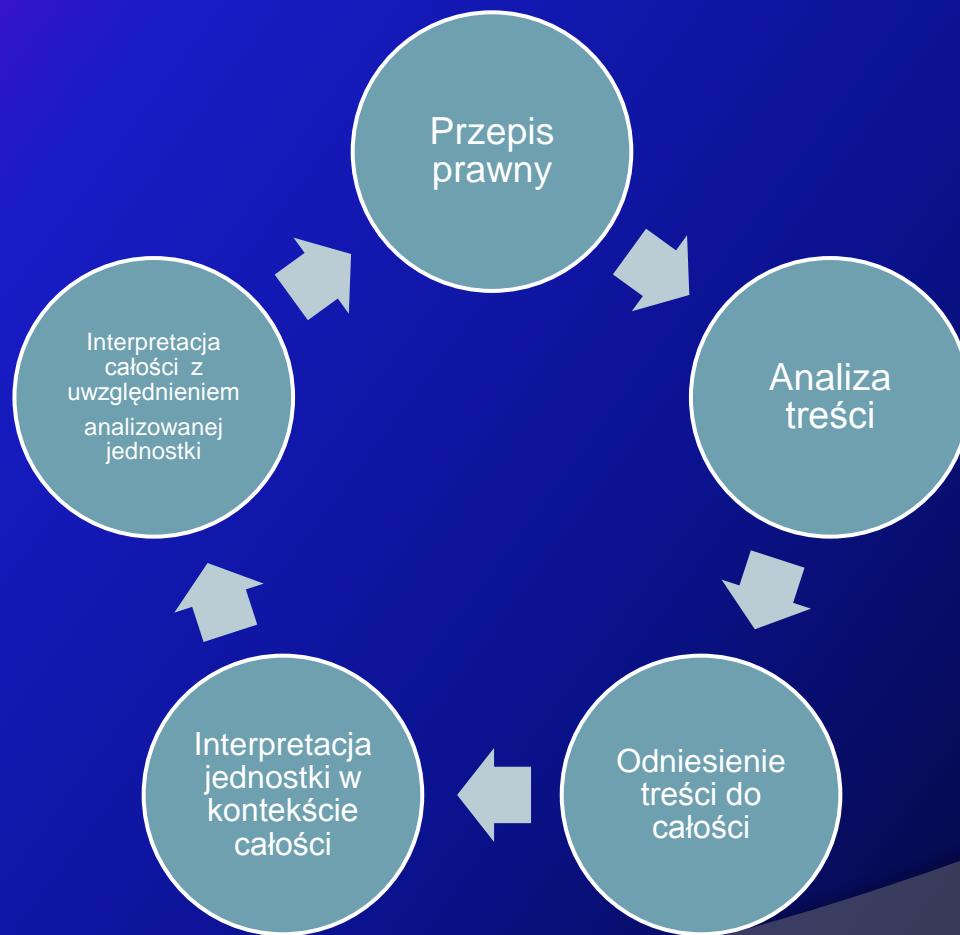
Koło hermeneutyczne

Źródło: [davidgamez.eu.](http://davidgamez.eu)

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Hermeneutyka prawnicza

Opracowanie własne na podstawie T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 14.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

KONCEPCJA ARGUMENTACYJNA

- Prawo używane jest w momencie powstawania sporów, które toczone są przed sądami powszechnymi i dotyczą majątku, określonych dóbr osobistych lub wolności osobistej (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 15).

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

KONCEPCJA KOMUNIKACYJNA

- Normy prawne oraz reguły i zasady rządzące daną gałęzią prawa są kształcenie w oparciu o proces komunikacji pomiędzy poszczególnymi grupami poprzez dialog społeczny
(T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 16).

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit. , s. 16.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Za: T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 18 oraz J. Starościak, [w:] J. Starościak, E. Iserzon, Prawo administracyjne, Warszawa 1963, s. 15-16.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PODSTAWOWE CECHY PRAWA

SPOŁECZNY CHARAKTER

NORMATYWNOŚĆ

PERSWAZYJNOŚĆ

HETERONOMICZNOŚĆ

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 19.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO

(społeczny charakter)

Prawo pojawia się tylko wtedy, gdy przyjęte zostają zasady wyznaczania sposobów postępowania ludzi

Prawo przeważnie nie dotyczy stosunku człowieka do samego siebie, do bóstwa

Prawo jest wyznacznikiem, stróżem oraz urzeczywistnieniem wartości i potrzeb społecznych

Prawo jest wynikiem procesu decyzyjnego, określonych źródeł prawa

Prawo jest stanowione oraz sankcjonowane przez społeczeństwo poprzez jego instytucje

Obowiązywanie prawa jest uwarunkowane społecznym przyzwoleniem dla prawa

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO
(normatywność)

Pod pojęciem prawa należy rozumieć normy_postępowania, czyli reguły, dyrektywy oraz zasady

Źródłem prawa w Polsce są wyłącznie normy zawarte w aktach normatywnych

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 19.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO

(perswazyjność)

Cecha prawa świadcząca o jego wykonawczym charakterze

POSŁUCH WOBEC PRAWA

postawa legalistyczna

postawa oportunistyczna

postawa konformistyczna

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 20.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO

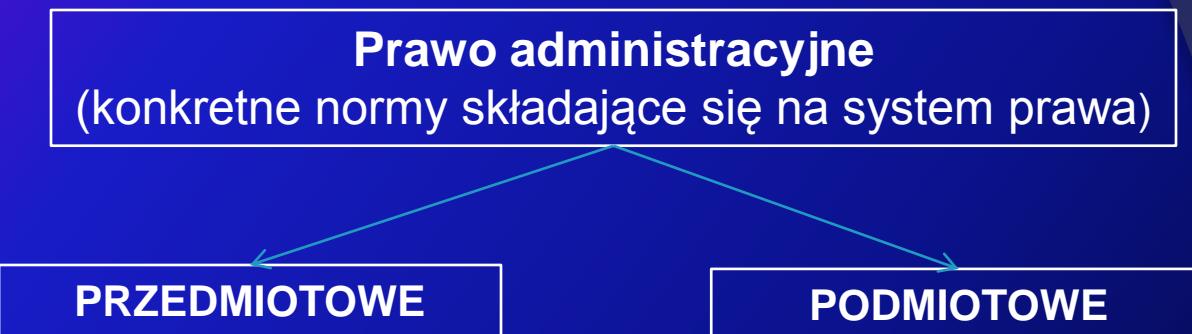
(heteronomiczność)

Cecha prawa związana jest z pojęciem normy heteronomicznej

Prawo pojmowane jest jako zewnętrzny porządek

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 20.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 21.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

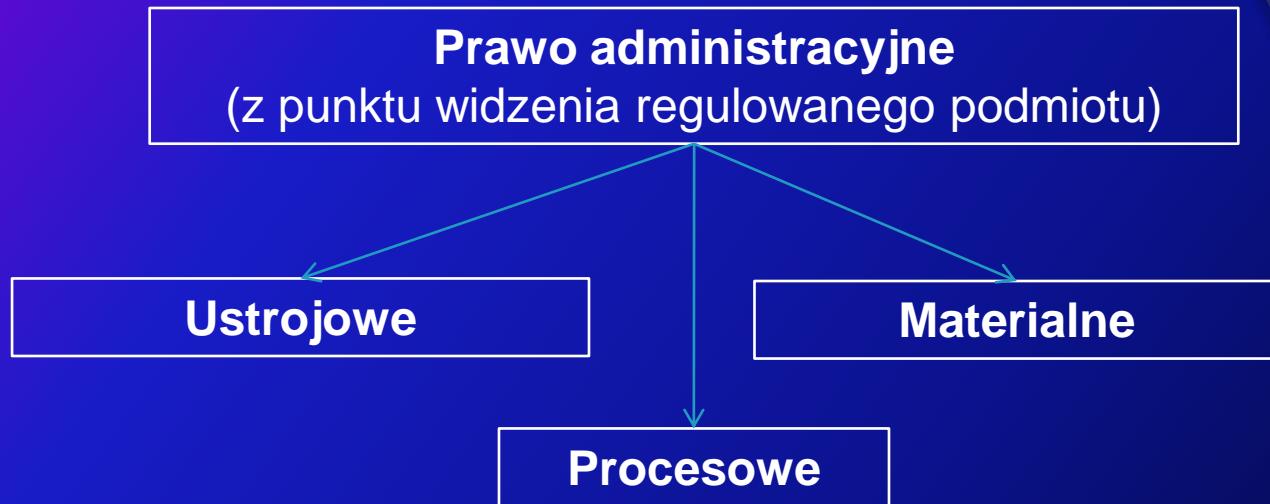
M. Piotrowski, Prawo cywilne. Krótki wykład prawa prywatnego, Poznań 2009, s. 17.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 21.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

E. Ochendowski, Prawo administracyjne, Toruń 2009, s. 34.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

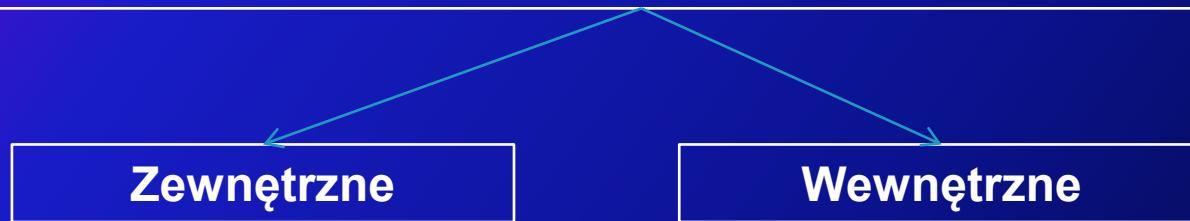

E. Ochendowski, op. cit., s. 34.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

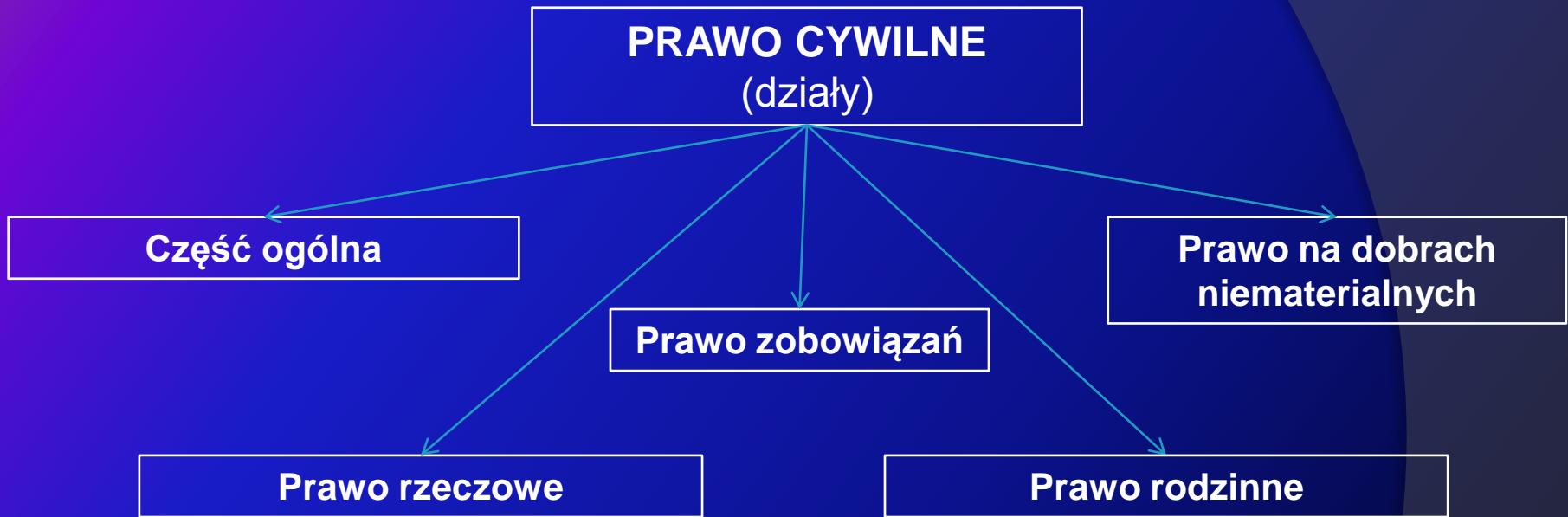
Prawo administracyjne

(charakter stosunku pomiędzy organem stosującym normę a adresem działania)

E. Ochendowski, op. cit., s. 35-36.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Z. Radwański, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 2003, s. 15.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

GŁÓWNE FUNKCJE PRAWA

STABILIZACYJNA

DYNAMIZUJĄCA (INNOWACYJNA)

OCHRONNA

ORGANIZACYJNA

REPRESYJNA

WYCHOWAWCZA

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO STANOWIONE

AKT JEDNOSTRONNY

AKT KONWENCJONALNY

AKT WŁADCZY

AKT KONSYTUTYWNY

Por. T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 185-186 oraz J. Jabłońska-Bonca, op. cit., s. 18.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Sformalizowanie aktu stanowienia prawa

Przekazanie aktu w ręce właściwych (kompetentnych) organów władzy publicznej

Podporządkowanie prawotwórczego działania tych organów regulowanym przez prawo procedurom decyzyjnym

Nadanie ustanowionym aktom normatywnym określonej prawnie formy

Opublikowanie aktów normatywnych w sposób określony przez przepisy prawa

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 186.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

Prospektywność aktu stanowienia prawa

Akt stanowienia prawa zwrócony jest ku przyszłości

Normuje sytuacje w odniesieniu do nieokreślonej z góry liczby stanów rzeczy wskazanych rodzajowo

Normuje sytuacje wobec rodzajowo wskazanych adresatów

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 186.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO STANOWIONE

- Stanowienie prawa to jednostronny akt konstytutywny kompetentnego organu władzy publicznej, odpowiadający koncepcji władczego systemu prawa, w którym w sposób wyraźny ujawnia się stosunek podporządkowania adresatów norm (społeczeństwa) stanowiącemu prawo (państwu) (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 185 oraz J. Jabłońska-Bonca, op. cit., s. 19).

PRAWO PRECEDENSOWE

- Tworzone jest w państwach anglosaskich obok prawa stanowionego w formie precedensów prawotwórczych (J. Jabłońska-Bonca, op. cit., s. 21) .

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

ZWYCZAJ

Stanowiący podstawę prawa zwyczajowego jednolity sposób postępowania, który zostaje uznany za wiążący przez daną społeczność

Powszechnie stosowana w danym okresie, w danym środowisku i w danych stosunkach społecznych praktyka określonego postępowania

Akceptowany w określonej grupie społecznej sposób zachowania się, który nie został uznany przez państwo za wiążący w skali powszechnej

„W miarę trwałe praktykowanie określonych wzorów zachowania się przez członków pewnej zbiorowości”

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 188; J. Jabłońska – Bonca, op. cit., s. 28, Z. Radwański, op. cit., s. 37 oraz M. Piotrowski, op. cit., s. 19.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRAWO ZWYCZAJOWE

- ❖ **PRAWO ZWYCZAJOWE – powstaje poprzez długotrwałe i jednolite stosowanie (*consuetudo*) i przekonanie zainteresowanych, że to stosowanie jest prawnie nakazane (*opinio iuris*)** (J. Jabłońska – Bonca, op. cit., s. 28 oraz E. Ochendowski, op. cit., s. 149-150) .

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

PRZEKSZTAŁCENIE ZWYCZAJU W PRAWO

Powszechnie zaakceptowanie zwyczaju w danym środowisku

Dokładne ukształtowanie się wzoru postępowania

Zwyczaj powinien być uznany przez organy stosujące prawo

Zwyczaj jako wiążący powinien być zaakceptowany przez doktrynę prawniczą

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, op. cit., s. 188.

PRAWO JAKO PRZEDMIOT NAUK PRAWNYCH

DOKTRYNA

- Doktryna (poglądy nauki prawa) w szerszym zakresie, niż orzecznictwo może kształtować poczucie prawne społeczeństwa poprzez poddanie krytycznej ocenie przepisy *ius cogens* oraz przedstawienie propozycji *de lege ferenda* (por. R. Bierzanek, J. Symonides, op. cit., s. 111) .